

Homoseksualni tražitelji azila mogu predstavljati određenu društvenu skupinu koja je podložna proganjanju zbog svoje seksualne orijentacije

U tom kontekstu, postojanje kazne zatvora kojom se kažnjavaju homoseksualna djela u državi podrijetla može, samo po sebi, predstavljati djelo proganjanja pod uvjetom da se stvarno primjenjuje

Temeljem europske Direktive¹ koja se poziva na odredbe Ženevske konvencije², svaki državljanin treće zemlje koji je, zbog osnovanog straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, političkog mišljenja ili pripadnosti određenoj „društvenoj skupini“, izbjegao iz svoje nacionalne države te nije u mogućnosti ili, zbog takvog straha, ne želi staviti se pod zaštitu te države može zatražiti status izbjeglice. U tom kontekstu, djela proganjanja moraju biti dovoljno ozbiljna po svojoj prirodi ili ponavljanju da predstavljaju ozbiljno kršenje temeljnih ljudskih prava.

X, Y i Z su državljani Sierra Leonea, Ugande, odnosno Senegala. Željeli su dobiti status izbjeglice u Nizozemskoj, navodeći da se s razlogom boje proganjanja u svojim državama podrijetla zbog svoje seksualne orijentacije. Naime, homoseksualna djela predstavljaju kaznena djela u ove tri zemlje i mogu u određenim slučajevima dovesti do teških kazni, od teških prekršaja do doživotnog zatvora.

Nizozemski Raad van State (Državni savjet, Nizozemska), pred kojim se vode postupci u zadnjem stupnju, postavio je upit Sudu o ocjeni zahtjeva za dobivanje statusa izbjeglice na temelju odredbi Direktive. Nacionalni sud pita Sud mogu li se državljani trećih zemalja koji su homoseksualne orijentacije smatrati „određenom društvenom skupinom“ u smislu Direktive. Nadalje, nacionalni sud pita na koji način nacionalna tijela trebaju ocjenjivati što predstavlja djelo proganjanja protiv homoseksualnih aktivnosti u tom smislu te predstavlja li kažnjavanje tih aktivnosti u državi podrijetla podnositelja zahtjeva, koje može dovesti do zatvaranja, takvo proganjanje.

U svojoj današnjoj presudi, Sud smatra najprije da je sigurno da seksualna orijentacija osobe predstavlja osobinu koja je toliko bitna za njezin identitet da osobu ne bi trebalo prisiljavati da je se odrekne. U tom pogledu, Sud potvrđuje da postojanje kaznenog zakonodavstva koje se odnosi specifično na homoseksualne osobe, znači da te osobe tvore odvojenu skupinu koja se smatra drugačijom od društva koje je okružuje.

Međutim, kako bi kršenje temeljnih prava predstavljalo proganjanje u smislu Ženevske konvencije, određena razina ozbiljnosti mora biti dosegnuta. Svako kršenje temeljnih prava homoseksualnog tražitelja azila stoga ne doseže nužno tu razinu ozbiljnosti. U tom kontekstu, samo postojanje zakonodavstva koje kažnjava homoseksualna djela ne bi trebalo biti smatrano kao kršenje toliko ozbiljno da se smatra proganjanjem u smislu Direktive. Suprotno, kazna zatvora kojom se

¹ Direktiva Vijeća 2004/83/EZ o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljanina treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita te o sadržaju odobrene zaštite (SL L 304, str. 12).

² Konvencija o statusu izbjeglica, potpisana u Ženevi 28. srpnja 1951., Zbirka međunarodnih ugovora Ujedinjenih naroda, vol. 189. str. 150., br. 2545 (1954.), stupila na snagu 22. travnja 1954. Konvencija je dopunjena Protokolom o statusu izbjeglica, zaključenim u New Yorku 31. siječnja 1967., koji je stupio na snagu 4. listopada 1967.

kažnjavaju homoseksualna djela može, sama po sebi, predstavljati djelo proganjanja pod uvjetom da se stvarno primjenjuje.

U tim uvjetima, kada se tražitelj azila poziva na postojanje zakonodavstva koje kažnjava homoseksualna djela u svojoj državi podrijetla, dužnost je nacionalnih tijela ispitati sve relevantne činjenice koje se odnose na tu državu podrijetla, uključujući njezine zakone i propise te način na koji se primjenjuju. U okviru tog ispitivanja navedena tijela dužna su posebice utvrditi primjenjuje li se u praksi kazna zatvora u državi podrijetla podnositelja zahtjeva.

U vezi s pitanjem je li razumno očekivati da u cilju izbjegavanja proganjanja tražitelj azila prikriva svoju homoseksualnost u svojoj državi podrijetla ili se suzdržava od izražavanja te seksualne orijentacije, Sud odgovara negativno. Sud ocjenjuje da je zahtijevanje od članova društvene skupine koji dijele istu seksualnu orijentaciju da sakrivaju tu orijentaciju protivno samom priznanju osobine koja je do te mjere bitna za identitet da se od dotičnih osoba ne bi trebalo zahtijevati da je se odreknu. Stoga prema Sudu nije dozvoljeno očekivati da u cilju izbjegavanja proganjanja tražitelj azila prikriva svoju homoseksualnost u svojoj državi podrijetla.

PODSJETNIK: Prethodno pitanje omogućava sudovima država članica da u okviru postupka u kojem odlučuju postaviti upit Sudu o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta Unije. Sud ne odlučuje o nacionalnom postupku. Na nacionalnom je sudu riješiti predmet sukladno odluci Suda. Ta odluka veže, na isti način, druge nacionalne sudove koji bi odlučivali o sličnom problemu.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Snimke objave presude nalaze se na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106